

Saarę z Republiką Federalną Niemiec z dniem 1 I 1957 r., nadając temu obszarowi status kraju związkowego.

Zmiana statusu państwowego Saary wymagała również zmiany konstytucji krajowej. Nastąpiło to na podstawie ustawy z 20 XII 1956 r. o zmianie konstytucji Saary. Zmiana polegała na dopasowaniu konstytucji z 15 XII 1947 r. do nowej regulacji i stosunków politycznych oraz zasad zawartych w Ustawie Zasadniczej RFN, a w szczególności do art. 28 Ustawy Zasadniczej. Między innymi art. 60 konstytucji Saary stanowi od tej pory, że Saara jest krajem związkowym RFN. Pomimo formalnego włączenia Saary do obszaru państwowego RFN, istniała nadal unia celna i walutowa tego kraju z Francją, zgodnie z umową pomiędzy Republiką Francuską a Saarą z 27 X 1956 r. Unia ta trwała do 5 VII 1959 r., kiedy Saara została zespolona z RFN także pod względem gospodarczym.

* * *

Dalszy rozwój konstytucyjny krajów doprowadził do utworzenia organów strefowych, najpierw w strefie amerykańskiej, a następnie organów dwustrefowych (strefa amerykańska i brytyjska – tzw. Bizonia), natomiast w 1949 r. została utworzona Republika Federalna Niemiec obejmująca trzy strefy zachodnie. Na obszarze strefy radzieckiej utworzone zostało odrębne państwo – Niemiecka Republika Demokratyczna. Doszło więc w ten sposób do rozbicia jedności państwowej Niemiec. Stan ten przetrwał do 1990 r., kiedy nastąpiło zjednoczenie Niemiec na podstawie decyzji wszystkich czterech państw alianckich oraz obydwu państw niemieckich; terytorium NRD zostało włączone do Republiki Federalnej Niemiec. W nowym zjednoczonym państwie niemieckim obowiązuje nadal Ustawa Zasadnicza RFN z 23 V 1949 r., przy czym dokonano w niej niezbędnych zmian wynikających z faktu zjednoczenia.

Michał Domagała

FORMATION OF GERMAN STATES IN THE WESTERN OCCUPATION ZONES AFTER WORLD WAR II

A state (*Land*) is a traditional territory unit which was present in the history of the territorial division of Germany. The division into states existed from the Middle Ages, which meant that Germany was a federal state, and in some periods it was a confederation. Even after World War II, the division was maintained, but in a completely new shape, which was decided by the Allies. First, the territory of Germany was divided for the occupation purpose into four zones. Berlin was separated from the Soviet zone and divided into four sectors. The main purpose of the Allied Powers was to create a new German state authorities at all levels of government.

The internal development of western occupational zones was conditioned by the political objectives of individual countries, so it proceeded in a differentiated manner demonstrating specific features in each zone. One of the common features of this development was the establishment by all powers, although at different times, the states (lands) as the country's new territorial units. The new division in most cases did not coincide with the borders of the already existing German states. As well as the earlier division into zones, also this time the decision was taken in an arbitrary manner. It was dependent primarily on the interests of the Allies. In western zones, the formation of states was completed in 1947, the earliest in the American zone, as already in 1945. In all three western zones twelve states were established, four states in each zone, including two city-states Bremen and Hamburg.

The division into states established by the Allies has generally remained until today, with the exception of Baden-Württemberg, which was created in 1951 by the merger of the three states of the south-western Germany: Baden-Württemberg (American zone), Württemberg-Hohenzollern and South Baden (French zone). In all these states democratic elections were carried out, both at the municipal and the national level. In all states national constitutions were adopted, which were subsequently approved by referenda.